

МОНОТЕМБРОВІСТЬ В АНСАМБЛЕВИХ ТВОРАХ ДЛЯ ТРУБИ Є. СТАНКОВИЧА

Фик Ю. В., аспірант

*Сапожнік О. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадного
виконавства*

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Ключові слова: Євген Станкович, «Свято труб», монотембровий ансамбль, тембр.

Музика Є. Станковича є важливим культурним явищем, що акумулює національні, естетичні й експериментальні імпульси сучасної української композиторської школи. Його стиль формують інтеграційні принципи, поєднання неофольклоризму з елементами неоромантизму, необароко й символізму (Ю. Грібіненко [1], А. Луніна [2]). Тембровий компонент у його творчості виступає не лише засобом фактурного збагачення, а способом мислення, що визначає композиційну логіку.

Особливого значення тембр набуває у камерних жанрах, де Є. Станкович демонструє тяжіння до тембрових експериментів і нових фонічних мікстів. Ю. Грібіненко вважає, що «тембровий компонент належить до параметрів першорядної значущості в поезиці Є. Станковича» [1, 15].

Характерна риса камерної музики композитора – її інтелектуальна та емоційна насиченість, що вимагає активної інтерпретаторської участі виконавця. Саме тут, на думку А. Луніної, композитор «випробувані у камерній творчості новації та прийоми сміливо продовжує масштабувати у більш серйозних оркестрових полотнах» [2, 141].

Твір «Свято труб» (1998) для 16 труб без супроводу – є прикладом камерної композиції з масштабним задумом. Незвичний монотембровий склад перетворено митцем на квінтесенцію поліфонічної, ритмічної та динамічної виразності. Композиція має тричастинну будову з кластерним вступом, контрастним середнім розділом і кульмінаційною репризою. Попри лаконічність, твір створює монументальне враження і виявляє авторське тяжіння до симфонічного мислення навіть у масштабі мініатюри.

«Свято труб» демонструє, як свідоме звуження тембрової палітри не обмежує композитора, а навпаки – стимулює його до творчих експериментів. Є. Станкович майстерно реалізує потенціал мідних духових: від густих кластерів до прозорих мелодій, ритмічних формул і поліфонічних нашарувань. Завдяки цьому твір справляє глибоке враження, попри свою компактну форму й темброву однорідність.

Камерна спадщина Є. Станковича, зокрема і цей твір, засвідчує його новаторський підхід до інструментального письма та глибоке розуміння тембрових можливостей як основи музичної форми.

Список використаних джерел

1. Грібінєнко Ю. Темброва лексика камерних творів Є. Станковича. *Музичне мистецтво і культура*. 2021. Вип. 32, кн. 2. С. 5–16.
2. Луніна А. Камерний формат творчості Євгена Станковича. На перехресті «картинно-пейзажної візуальності», «кіно зображальності» й «нової простоти». *Музичний спектр. Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*. 2013. Вип. 5. С. 141–147.

АКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Тертій К. Ю., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Ардельян Л., доцент кафедри сценічного мистецтва і культури, заслужена артистка України

Київський національний університет технологій та дизайну.

Ключові слова: цифрові технології, акторська майстерність, інновації, сценічне мистецтво.

У ХХІ столітті сфера мистецтва, подібно до суспільства в цілому, зазнає глибоких трансформацій. Світ змінюється з надзвичайною швидкістю: технологічний розвиток, глобалізація та нові соціальні реалії змінюють як сприйняття культури, так і способи її створення. У цьому контексті акторська майстерність як форма художнього вираження і професійної діяльності знаходить нове значення. Сьогодні актор — більше ніж просто виконавець ролі на сцені або в кадрі; він є універсальним комунікатором, що володіє емоційним інтелектом, гнучкістю мислення та здатністю адаптуватися до різноманітних умов. Хоча традиційна школа акторства продовжує бути актуальною, вона дедалі більше інтегрується з інноваційними технологіями, міждисциплінарними підходами та цифровими медіа. Акторська майстерність розширилася за межі театру і кіно — її навички застосовуються в бізнесі, освіті, психології та навіть у політичних дискурсах. Це є унікальним явищем, що поєднує традицію і новаторство, естетику і практичність, мистецтво і життя.

Класичні методи залишаються фундаментом в акторській підготовці. Його система, що включає роботу над собою і роллю, а також прагнення сценічної правдивості, формує внутрішню структуру будь-якого акторського процесу. Сучасні освітні програми органічно поєднують ці традиційні техніки з новітніми підходами, адаптуючи їх до вимог сьогодення. У ХХІ столітті акторська майстерність виходить за рамки сцени і камери, залучаючи інтерактивні форми мистецтва. Цифрові технології, такі як віртуальна реальність (VR), доповнена реальність (AR) та стрімінгові платформи (наприклад, Zoom-театр і YouTube-перформанси), трансформують способи взаємодії з аудиторією. Актор повинен вміти працювати з камерою, світлом, звуком, технічними спецефектами і навіть аватарами у віртуальних просторах.